

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Spółecznego Liceum Ogólnokształcącego Nr 5 Spółecznego Towarzystwa Oświatowego w Milanówku

I. Wstęp.

Szkolny Program Profilaktyki zwany w skrócie SPP zawiera diagnozę problemów i potrzeb uczniów oraz opis działań szkoły służących zapobieganiu zachowaniom młodzieży szkodzącym zdrowiu, bezpieczeństwu i harmonijnemu rozwojowi.

SPP obejmuje następujące kierunki działania:

- Wspieranie młodzieży w pokonywaniu trudności zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu
- Zmniejszanie i wykluczanie czynników ryzyka prowadzących do zagrożeń zdrowia i życia
- Podejmowanie działań służących ochronie zdrowia i promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży

Znajomość SPP i jego przestrzeganie obowiązują wszystkich członków społeczności szkolnej: uczniów, rodziców i pracowników; zarówno na terenie szkoły jak i poza nią w czasie trwania zajęć i imprez szkolnych i pozaszkolnych, zarówno kiedy szkoła jest ich organizatorem jak i uczestnikiem.

II. Diagnoza problemów.

Problemy młodzieży	Potrzeby młodzieży
1. Problemy okresu dojrzewania (zmiany w wyglądzie, chwiejność emocjonalna, problemy z nawiązywaniem kontaktów, brak odpowiedzialności za własne postępowanie)	a. potrzeba miłości i akceptacji b. potrzeba szczęścia i zadowolenia c. potrzeba informacji na temat dojrzewania d. potrzeba samoakceptacji e. potrzeba informacji na temat odpowiedzialności (wobec przepisów szkolnych, przepisów prawa, zawartych umów i kontraktów)
2. Problemy zdrowotne (niehigieniczny tryb życia, niewłaściwe odżywianie, choroby, wczesna inicjacja seksualna, nerwice i choroby psychiczne, używki: nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze, leki, uzależnienia od: środków chemicznych, multimediiów)	a. potrzeba zharmonizowanego rozwoju fizycznego i psychicznego b. potrzeba dobrych wzorców w otoczeniu c. potrzeba rozwoju asertywności d. potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach płynących ze stosowania używek i uzależnień e. potrzeba rozwijania świadomości prozdrowotnej
3. Problemy w kontaktach rówieśniczych (trudności w kontaktach z rówieśnikami, różne formy agresji)	a. potrzeba rozszerzania kontaktów b. potrzeba akceptacji w środowisku rówieśniczym c. potrzeba poczucia bezpieczeństwa d. potrzeba możliwości wyrażania uczuć
4. Problemy związane z wysoką wrażliwością uczuciowo – emocjonalną (stany lękowe, nieodporność na stresy, problemy adaptacyjne)	a. potrzeba akceptacji b. potrzeba poczucia sensu życia i jasno określonych celów c. potrzeba rozwijania umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach

5. Problemy związane ze środowiskiem domu i szkoły (problemy w nauce, konflikty w rodzinie, niedostatek ekonomiczny lub bogactwo, patologia w rodzinie)	a. potrzeba akceptacji i bezpieczeństwa b. potrzeba sukcesów w nauce c. potrzeba satysfakcji i zadowolenia z życia
6. Problemy w kontaktach z dorosłymi (brak autorytetów, konflikty z rodzicami i/lub nauczycielami, kwestionowanie wartości świata dorosłych)	a. potrzeba czytelnych wymagań i oczekiwań rodziców i nauczycieli b. potrzeba pozytywnych wzorców w domu, szkole i w mediach c. potrzeba autonomii, samodzielności i szacunku

III. Wspieranie młodzieży w pokonywaniu trudności zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

1. Wartości i normy (wiedzieć i wybrać)

Zadania szkoły	Środki realizacji
1.Kształtowanie postaw szacunku dla wartości takich jak: miłość, dobro, wolność, tolerancja, odpowiedzialność, patriotyzm, przyjaźń, szacunek i inne	a. prowadzenie dialogu z młodzieżą b. inicjowanie dyskusji na temat wartości c. działanie dorosłych poprzez przykład własny d. odwoływanie się do wydarzeń i zjawisk społeczno-kulturowych (promowanie działalności NGO i organizacji działających na rzecz kultury) e. zainteresowanie historią narodu i historią powszechną, udział w przedsięwzięciach organizowanych przez instytucje państwowe (np. IPN) czy uroczystości rocznicowe (gminne i szkolne) f. zainteresowanie problemami narodów i państw (np. lekcje historii, wos'u, projekcje filmów dokumentalnych, udział przedstawicieli młodzieży w Młodzieżowym Parlamencie Europejskim)
2.Kształtowanie postaw respektowania norm moralnych i obyczajowych	a. konsekwentne i jednolite stanowisko nauczycieli w kwestii respektowania norm na terenie szkoły oraz podczas imprez i wycieczek szkolnych b. dyskusja na forum klasy i szkoły nt obowiązujących norm c. stała współpraca z rodzicami w celu stworzenia jednolitych norm i wymagań d. reagowanie na pozytywne i negatywne zachowania uczniów
3.Kształtowanie postaw szacunku dla życia i zdrowia własnego i innych	a. działanie przez przykład własny nauczycieli i pracowników szkoły (nie palimy, dbamy o zdrowe odżywianie się i aktywnie spędzamy czas wolny) b. .okazywanie szacunku w relacjach interpersonalnych (dbałość o kulturę słowa) c. propagowanie zdrowego trybu życia d. udział szkoły w przedsięwzięciach

	promujących zdrowie jak również inicjowanie ich

2. Zdrowie i harmonijny rozwój

Zadania szkoły	Środki realizacji
1. Zapewnienie młodzieży właściwych warunków rozwoju fizycznego i psychicznego	a. zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki b. zapewnienie właściwej organizacji szkoły i planu lekcji c. stwarzanie środowiska szeroko rozumianego rozwoju (prowadzenie rozległej i różnorodnej działalności pozalekcyjnej) d. stwarzanie klimatu dialogu
2. Rozwijanie wiedzy nt. zdrowia fizycznego i psychicznego	a. omawianie problemów zdrowotnych podczas wybranych zajęć (np. lekcje biologii, lekcje wychowawcze)
3. Poznanie procesów dojrzewania	a. omawianie problematyki dojrzewania podczas wybranych zajęć, ścieżek edukacyjnych b. wykorzystanie filmów edukacyjnych

3. Pomoc w pokonywaniu trudności

Zadania szkoły	Środki realizacji
1. Motywowanie do pracy i własnego rozwoju	a. systematyczne i konsekwentne stymulowanie do pracy b. oddziaływanie na uczniów przez przykład własny c. docenianie wkładu pracy d. sprawiedliwe ocenianie
2. Rozwijanie poczucia własnej wartości	a. motywowanie i wspieranie przez dialog, ocenianie kształtujące itp. b. promowanie sukcesów uczniów c. nagradzanie uczniów za szczególne osiągnięcia d. zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach dodatkowych (SKS, koła zainteresowań) umożliwiające odkrycie talentów i ich rozwój
3. Rozwijanie zdolności do adekwatnej samooceny	a. szczerść kontaktów, rzetelność ocen, sprawiedliwość oceniania b. docenianie wkładu pracy
4. Stwarzanie atmosfery otwartości, szczerości i zrozumienia	a. dbałość o atmosferę w szkole i jakość kontaktów międzyludzkich b. jasne i konsekwentne kryteria oceniania, c. kształtowanie postaw tolerancyjnych wobec odmienności – zajęcia integracyjno – adaptacyjne dla uczniów klasy I (obozy integracyjne, godziny wychowawcze) d. dyskusje, rozmowy, spotkania tematyczne o tolerancji e. tworzenie okazji do wzajemnego poznania i współpracy (np. zawody sportowe, akcje charytatywne, jasełka, sesje naukowe, projekty uczniowskie)
5. Kształtowanie postaw asertywnych	a. prowadzenie dyskusji w środowisku

	uczniowskim b. prowadzenie dialogu uczeń-nauczyciel c. wykorzystanie wniosków wynikających z analizy postaw bohaterów lektur szkolnych i własnych, obejrzanych filmów i spektakli
6.Rozwijanie umiejętności pokonywania stresu	a. organizowanie warsztatów z zakresu radzenia sobie ze stresem b. rozmowy podczas godzin wychowawczych c. uświadamianie uczniom ich stron silnych i słabszych d. określenie pola sukcesu, jako element walki ze stresem (zadanie szkoły i rodziny, spotkania z psychologiem)
7.Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych	a. prowadzenie dyskusji w czasie godzin wychowawczych i zajęć lekcyjnych b. przeprowadzanie debat i dyskusji szkolnych z udziałem uczniów i nauczycieli c. rozwijanie i pielęgnowanie atmosfery dialogu
8.Przygotowanie do pełnienia ról społecznych	a. rozpoznanie osobistych potencjałów do pełnienia ról społecznych: w rodzinie, w społeczeństwie, w miejscu pracy (warsztaty z pedagogiem) b. uwrażliwianie na problemy społeczne przez pracę w wolontariacie i jego propagowanie c. kształtowanie postaw obywateli świadomych swoich praw i obowiązków (lekcje historii, woś'u, lekcje wychowawcze) d. warsztaty z preorientacji zawodowej (pedagog szkolny, zaproszeni specjaliści)

IV. Zmniejszanie i wykluczanie czynników ryzyka prowadzących do zagrożeń zdrowia i życia.

1. Określenie czynników ryzyka

Zadania szkoły	Środki realizacji
1.Skatalogowanie używek i ich negatywnego wpływu na zdrowie człowieka	a. omawianie na lekcjach wychowawczych b. spotkania ze specjalistami c. udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki zagrożeń
2.Opisanie zachowań i nawyków stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia	a. spotkania ze specjalistami b. permanentna praca rodziny i szkoły
3. Określenie zagrożeń pochodzących z mediów, środowisk rówieśniczych i środowisk rodzinnych	a. rozwijanie zdolności krytycznego myślenia b. rozwijanie umiejętności pozyskiwania informacji z różnych źródeł c. nabywanie wiedzy z zakresu psychologii społecznej d. dyskusje nt. roli multimediów i ich nadużywania (lekcje wychowawcze, lekcje woś'u) e. dyskusje nt. właściwego modelu rodziny (lekcje języka polskiego, lekcje wychowawcze)

	f. indywidualne spotkania z pedagogiem szkolnym

2. Diagnozowanie czynników ryzyka w środowisku szkoły

Zadania szkoły	Środki realizacji
1.Określenie popularności używek wśród uczniów	a. ankiety b. wywiady, lekcje wychowawcze c. kontakty z rodzicami
2.Diagnozowanie występowania zachowań ryzykownych wśród uczniów	a. badania ankietowe b. rozmowy z uczniami i rodzicami c. współpraca z instytucjami (Mazowieckie Centrum Profilaktyki Uzależnień)
3.Monitorowanie zagrożeń pochodzących ze środowiska i otoczenia szkoły	a. współpraca nauczycieli z rodzicami oraz pedagogiem szkolnym b. zapewnienie właściwej opieki na terenie szkoły i podczas imprez organizowanych przez szkołę (dyżury podczas przerw, odpowiednia ilość opiekunów podczas imprez i wyjazdów)

3. Przepisy prawa służące eliminacji czynników ryzyka

Zadania szkoły	Środki realizacji
1.Zapoznavanie uczniów z przepisami polskiego prawa dotyczącymi: używania i/lub posiadania środków psychoaktywnych, korzystania z internetu i innych	a. rozmowy podczas lekcji wychowawczych b. spotkania ze specjalistami (profilaktyka uzależnień) c. spotkania z pedagogiem szkolnym d. Spotkanie z przedstawicielem policji e. rozmowy podczas lekcji technologii informacyjnych
2.Określenie i propagowanie wśród uczniów przepisów prawa szkolnego związanych z czynnikami ryzyka	a. lekcje wychowawcze, obozy integracyjne b. konsekwentne i jednolite stanowisko nauczycieli w kwestii respektowania norm na terenie szkoły oraz podczas imprez i wycieczek szkolnych
3.Zawieranie umów w obrębie grup szkolnych	a. kontrakty z Radą Szkoły b. podejmowanie zobowiązań i respektowanie ich postanowień (wobec rodziców i pracowników szkoły) c. ustne umowy zawierane między uczestnikami wycieczek i imprez szkolnych

4. Działania służące zmniejszeniu i/lub wykluczeniu zagrożeń zdrowia i życia

Zadania szkoły	Środki realizacji
1.Przestrzeganie i egzekwowanie przepisów prawa i norm obowiązujących w szkole	a. adekwatna ocena z zachowania b. nagrody indywidualne (pochwała publiczna, nagroda książkowa, dyplom) c. konsekwentne i jednolite stanowisko nauczycieli w kwestii respektowania norm na terenie szkoły oraz podczas imprez i wycieczek szkolnych
2.Przestrzeganie umów i kontraktów	a. konsekwentne rozliczanie z umów i kontraktów b. wiarygodność nauczycieli i wychowawców

	c. jasne określenie norm i zasad współpracy wszystkich uczestników społeczności szkolnej
3. Monitorowanie zachowań uczniów w szkole i podczas zajęć pozaszkolnych	a. omawianie zachowań i postaw uczniów (posiedzenia Rady Nauczycieli i Rady Szkoły) b. praca w zespołach przedmiotowych c. współpraca z pedagogiem, wywiady środowiskowe d. zapewnienie właściwej opieki podczas zajęć szkolnych i innych imprez organizowanych przez szkołę

V. Podejmowanie działań służących ochronie zdrowia i promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży.

1. Propagowanie przepisów prawa i norm

Zadania szkoły	Środki realizacji
1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązującego prawa i stanowionych norm.	a. omawianie zagadnień podczas lekcji wos-u, spotkania z prawnikami, policją, etykiem b. permanentny dialog z młodzieżą c. zapoznanie z dokumentami szkoły (statut, regulamin, program wychowawczy i program profilaktyki) podczas obozu integracyjnego i lekcji wychowawczych d. konsekwentne i jednolite stanowisko nauczycieli w kwestii respektowania norm na terenie szkoły
2. Zachęcanie uczniów do współtworzenia prawa szkolnego.	a. aktywność uczniów na posiedzeniach Rady Szkoły b. współtworzenie przez uczniów kontraktów określających normę zachowań na wyjazdach szkolnych c. udział uczniów w dyskusji nad kryteriami ocen z zachowania d. debaty szkolne, jako instytucja wewnątrzszkolnego dialogu
3. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności wśród uczniów za ich zachowania	a. przyzwyczajanie uczniów do rzetelnej samooceny w ramach oceniania zachowania b. konsekwentna praca wychowawcza wszystkich pracowników szkoły

2. Podejmowanie aktywności na rzecz ochrony zdrowia i życia

Zadania szkoły	Środki realizacji
1. Podejmowanie działań w sytuacji podejrzenia wystąpienia zachowań ryzykownych	a. w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia podejmowanie działań zapewniających ich ochronę z wykorzystaniem specjalistycznych służb włącznie (lekarz, policja) b. przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego z udziałem zainteresowanych osób i ich prawnych opiekunów czy zostało naruszone prawo lub przepisy szkolne c. podjęcie adekwatnych do stopnia naruszenia prawa działań, z możliwością zawiadomienia policji włącznie

	d. zwrócenie się o pomoc do specjalistycznych placówek (poradnia psychologiczno – pedagogiczna, poradnia profilaktyki uzależnień, sąd rodzinny) e. współpraca z pedagogiem szkolnym służąca wyjaśnieniu przyczyn zaistniałego zachowania f. podjęcie działań w oparciu o wytyczne Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży g. psycholog szkolny pomaga w określeniu powodu ryzykownego zachowania
2.Promowanie zdrowego stylu życia	a. zachęcanie do uprawiania sportu (udział szkoły w zawodach, organizacja imprez sportowych, zajęcia SKS na stałe wpisane do planu zajęć, dofinansowywanie uczestników wyjazdów sportowych) b. promowanie zdrowego stylu życia (udział w programach np. przyjazny rowerom, bieganie dla zdrowia, dbałość o zdrowe odżywianie się)
3.Promowanie profilaktyki zdrowotnej	a. kształtowanie postaw promujących dbałość o zdrowie (lekcje wychowawcze, ewentualne spotkania z lekarzem)

3. Ewaluacja SPP i skutków jego funkcjonowania w szkole

Zadania szkoły	Środki realizacji
1.Diagnozowanie adekwatności SPP do występujących oraz możliwych do wystąpienia problemów(co roku)	a. anonimowe ankiety wśród uczniów i absolwentów b. wywiad środowiskowy c. diagnoza wybranych obszarów d. hospitacje dyrektorskie (lekcje wychowawcze) d. analiza dokumentacji szkolnej i frekwencji uczniów e. wywiad (rozmowa z uczniem i rodzicami)

Zatwierdzony podczas posiedzenia Rady Szkoły w dniu 31 stycznia 2012 roku

Przewodniczący Rady Szkoły

Prezes SKT Nr 10 STO

Wojciech Czaj

Małgorzata Hamada